

2019-03-25

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Siunčiama el. paštu: info@am.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Siunčiama el. paštu: LRVkanceliarija@lr.lt

PASIŪLYMAI IR PASTABOS

Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 3, 4, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10-1 straipsniu įstatymo projektui (Reg. Nr.: 19-2776)

Susipažinę su derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 3, 4, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10-1 straipsniu įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), rengėjui teikiame suinteresuotų asmenų (asociacijų, atstovaujančių miškų ir medienos pramonės atstovus) grupės, pasiūlymus ir pastabas.

Pastabos Įstatymo projektui:

- 1. Dėl plynųjų miško kirtimo ribojimų ir miško kirtimų II grupės C miškuose draudimo pagrįstumo ir proporcingumo** (Įstatymo projekto 2. straipsnis). Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, jog juo siekiama „mažesnio plynųjų miško kirtimų kiekio, šiuos kirtimus ar jų plotus pirmiausia ribojant biologinės įvairovės požiūriu vertingiausiuose miškuose, ypač esančiuose saugomose teritorijose, taip pat Europos Bendrijos svarbos miško buveinėse“. Šio siekio priežastimis be moksliniais tyrimais ir išvadomis nepagrįstos visuomenės nuomonės tai pat nurodoma Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 91.12 papunktyje numatytos priemonės *dėl tolygaus plynųjų kirtimų apimties ir vienaamžių bei vienarūšių medynų plotų mažinimo* įgyvendinimas bei Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių apsauga ir atkūrimas. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad minėtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos punktas turi būti vertinamas kartu su kitais svarbiais programoje (ir kituose teisės aktuose) nustatytais įsipareigojimais: 91.1. *miškų ūkio [...] ekonominio bei aplinkosauginio veiklos reguliavimo peržiūra, administracinės naštos mažinimu*; 91.14. *dėl aplinkosauginių išmokų miškams*; 17-ios LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 1.5.4. darbo 7 priemonę: „*Privačių miškų ūkio teisinio reguliavimo masto ir administracinės naštos mažinimas, suteikiant daugiau sprendimo teisių ir atsakomybės patiems miško savininkams, miškų kontrolę orientuojant į esminę įtaką miško ekosistemai turinčias miškų ūkio veiklas*“ ir 6 priemonę: „*Atskaitymų pagal Miškų įstatymą ir bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo sistemos tobulinimas, siekiant nustatyti, kad atskaitymai skaičiuojami ne nuo pajamų už parduotą medieną, o nuo miško vertės, taip mažinant našią aktyvią veiklą vykdančioms privačių miškų savininkams, kartu suaktyvinant miško žemės rinką ir sudarant prielaidas formuoti racionalesnes miško valdas ir bendradarbiauti miško savininkams*“, Kaip ir aplinkos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. D1-378 patvirtinto Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos įgyvendinimo priemonių 2018–2020 metų plano 24 p.: „*Mažinti privačių miškų ūkio teisinio reguliavimo mastą ir administracinę našią, suteikiant daugiau sprendimo teisių ir atsakomybės miško savininkams, miškų kontrolę orientuojant į esminę įtaką miško ekosistemai turinčias miškų ūkio veiklas*“. Siekiant Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių apsaugos, turi būti įvertinta tai, kad šalies plynųjų miško kirtimų plotas yra apie 1,2 ha – vienas mažiausių Europos Sąjungoje. Be to, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas) su paskutiniais pakeitimais,

padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013) nėra įtvirtinta nuostatų ūkinei veiklai miškuose riboti ar mažinti plynųjų kirtimų apimtis. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manome, kad Įstatymo projektu siekiamas įtvirtinti plynųjų miško kirtimų ribojimas ir miško kirtimų draudimas II grupės C miškuose yra nepagrįstas ir neproporcingas.

2. **Dėl kompensavimo privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus neatitikimo Tarybos direktyvai 92/43/EEB** (Įstatymo projekto 4 straipsnis). 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013) nuostatose įtvirtinta, kad įvedant ūkinės veiklos ribojimus, kurie keičia tradicinį ūkininkavimą miškuose, adekvačios, turto vertės sumažėjimą ar dėl ribojimų įvedimo atsiradusias išlaidas kompensuojančios priemonės siūlomos miško savininkui ar valdytojui, nepriklausomai nuo nuosavybės formos, tokios kaip: kasmetinės ar vienkartinės subsidijos, išmokos, sutartys, mokestinės lengvatos, techninė pagalba, tikslinės investicijos, todėl Įstatymo projektu siūlomos nustatyti kompensavimo priemonės yra nepakankamos ir neužtikrina privataus miško savininkų, kurių veiklai turės įtakos siūlomi apribojimai, teisėtų lūkesčių ir interesų.
3. **Dėl kasmetinės kompensacijos apskaičiavimo tvarkos nepagrįstumo** (Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalis). Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „*Kasmetinės kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams, kurių miško valdose arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose esančioje miško žemėje po nuosavybės teisių įgijimo pakeičiama miškų grupė ir dėl kurios pakeitimo atidedamas vėlesniam laikui brandžių medynų kirtimas arba reikalaujama dalį kirstinų medžių palikti neiškirstų kirtimų atidėjimo laikotarpiui. Kompensuojami pajamų netekimo nuostoliai, kurie apskaičiuojami kaip vidutinės metinės palūkanos, mokamos einamaisiais metais Lietuvos komerciniuose bankuose už ilgalaikius (nuo 2 metų) terminuotus indėlius, naujai priimtus iš ne finansų bendrovių ir namų ūkių (jeigu nurodytos rūšies indėlių palūkanų norma einamaisiais metais Lietuvos komerciniuose bankuose yra neigiamą, kompensacija nemokama)*“. Kasmetinė kompensacija privalo būti mokama visais atvejais ir jos dydis negali būti siejamas su palūkanomis, o turi būti nustatytas pastovus procentas (pvz. 10 proc.) nuo dėl nustatytų apribojimų negautų pajamų. Pagal dabar siūlomą reglamentavimą, gali susiklostyti situaciją, kai privataus miško savininkas, kuriam nustatyti veiklos apribojimai, negaus kompensacijos dėl ne nuo jo priklausančių aplinkybių.
4. **Dėl kompensacijų mokėjimo iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų bendrosioms miškų ūkio reikmėms ir gamtotvarkos priemonėms miškuose finansuoti, nepagrįstumo** (Įstatymo projekto 4 straipsnio 5 dalis). Bendrosioms miškų ūkio reikmėms ir gamtotvarkos priemonėms miškuose finansuoti programos lėšos surenkamos už miško naudojimą, šios lėšos skirtos miško infrastruktūrai gerinti ir plėtoti, todėl jos dėl savo kilmės ir paskirties negali būti naudojamos kompensacijoms už privataus miško savininkams nustatytus veiklos apribojimus. Turi būti apskaičiuota, kokią sumą kompensacijų (vienkartinių ir kasmetinių) dėl nustatytų apribojimų reikės išmokėti, nutarta iš kur bus paimtos šios lėšos, šie planai turi būti suderinti su Finansų ministerija ir tik tada siūlomi ribojimai gali būti įtvirtinti įstatyme.
5. Pažymėtina, kad iš Natura 2000 kylančių apribojimų kompensacijos šiuo metu yra mažesnės, nei siūlomos šiuo įstatymo projektu (ir mūsų pasiūlymu). Mūsų nuomone, nesvarbu- iš ES ar iš nacionalinės teisės kylančių apribojimų kompensavimas turėtų būti adekvatus ir vienodas. Todėl siūlome Aplinkos ministerijai užtikrinti, kad iš Natura 2000 kylančių apribojimų kompensacijų dydžiai būtų suvienodinti su šiame įstatyme siūlomais dydžiais, užtikrinant sąžiningą kompensaciją už negautas pajamas, neapsiribojant turto vertės sumažėjimu.

Pasiūlymai Įstatymo projektui:

1. Siūlome papildyti Įstatymo projektą Miškų įstatymo 10 straipsnio pakeitimu:

Pakeisti 10 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teises saugo įstatymai. Pažeistos teisės turi būti atkuriamos, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teisės gali būti apribotos įstatymų nustatyta tvarka visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais. Miško naudojimo apribojimai įsigalioja nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą dienos. „

2. Siūlome Įstatymo projekto 4 straipsnį Įstatymo papildymas 10¹ straipsniu išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Įstatymo papildymas 10¹ straipsniu

Papildyti įstatymą 10¹ straipsniu:

10¹ straipsnis. Kompensacijos privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus

1. Kompensacijos už saugomose teritorijose, taip kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, esančiose miško valdose arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose esančioje miško žemėje nustatytus veiklos apribojimus išmokamos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka.

2. Už ne saugomose teritorijose esančiose miško valdose arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose esančioje miško žemėje nustatytus veiklos apribojimus dėl nustatytų veiklos apribojimų privačių miškų savininkams pagal šį įstatymą išmokamos vienkartinės arba kasmetinės kompensacijos.

3. Vienkartinės kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams, kurių miško valdose arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose esančioje miško žemėje po nuosavybės teisių įgijimo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą įrašomi miško naudojimo apribojimai. Kompensuojamos pajamos, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas, pridedant medienos prieaugio, kuris galėtų būtų užaugintas miško valdoje po brandžių medynų iškirtimo ir miško atkūrimo per 25 metus, vertę. Kompensacija apskaičiuojama taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tais metais, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Privataus miško savininkas prašymą dėl kompensacijos gali teikti nuo apribojimų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą dienos, bet ne anksčiau kaip tais metais, kai miškas pasiekia pagrindinių kirtimų amžių, taikytą po apribojimo nustatymo. Apribojimai taikomi tik jei jie įregistruoti Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registre.

4. Kasmetinės kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams, kurių miško valdose arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose esančioje miško žemėje į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą įrašomi apribojimai atidedantys vėlesniam laikui brandžių medynų kirtimus arba reikalaujantys dalį kirstinų medžių palikti neiškirstų kirtimų atidėjimo laikotarpiui. **Kompensuojami pajamų netekimo nuostoliai, kurie apskaičiuojami kaip 10 procentų nuo negautų pajamų, kurios galėjo būti gautos iškirtus kirstinus medžius ir pardavus medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas. Negautos pajamos apskaičiuojamos taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tais metais, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją.** Privataus miško savininkas prašymą dėl kompensacijos gali teikti nuo apribojimų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą dienos, bet ne anksčiau kaip tais metais, kai miškas pasiekia pagrindinių kirtimų amžių, taikytą po apribojimų įrašymo dienos. Apribojimai taikomi tik jei jie įregistruoti Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registre.

3. Siūlome papildyti Įstatymo projektą Miškų įstatymo 7 straipsnio pakeitimu:

Pakeisti 7 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Bendrosioms miškų ūkio ir gamtotvarkos reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinio miško valdytojams nustatomi privalomieji 5 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Šie atskaitymai įtraukiami į valstybės biudžeto pajamas ir

naudojami bendrosioms miškų ūkio reikmėms ir gamtotvarkos priemonėms miškuose finansuoti (miškų inventorizavimui, apskaitai, valstybinių miškų miškotvarkos projektams rengti, bendrai, nepriklausomai nuo nuosavybės formos, valstybinei miško priešgaisrinei apsaugos sistemai organizuoti ir išlaikyti, stichinių nelaimių padariniams ir masinių ligų bei kenkėjų židiniams likviduoti, miško mokslo ir projektavimo darbams, privačių miškų savininkams konsultuoti bei mokyti, privačių miškų savininkų organizacinėms struktūroms kurtis, miško kelių ir susijusių miško žemės sausinimo sistemų įrenginių priežiūrai ir taisymui (remontui), informacijai apie miškus viešinti, Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų vykdomoms programoms miškų ūkio ir gamtotvarkos srityse bei kitoms bendrosioms miškų ūkio reikmėms ir gamtotvarkos priemonėms miškuose finansuoti). Lėšas administruoja ir jų naudojimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.“

4. **Dėl įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo.** Manome, kad remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktu, turi būti atliktas Įstatymo projekto antikorupcinis vertinimas.
5. Siūlome prieš toliau svarstant Įstatymo projektą įvertinti ir derama kokybe įgyvendinti Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto kovo 13 d. posėdžio pavedimines nuostatas Nr. 107-P-3.

Taip pat manome, kad įstatymo projekto rengėjai šio projekto aiškinamajame rašte turėtų atsakyti į šiuos klausimus:

1. Kiek lėšų reikės skirti kompensacijoms išmokėti už žemės savininkams nustatytus naudojimo apribojimus? Ar valstybinių miškų valdytojas taip galės gauti kompensacijas?
2. Kiek valstybei ir privačių miškų savininkams kainuos miškotvarkos projektų parengimas (pasikeitus reglamentavimui)?
3. Kiek sumažės biudžeto pajamos nustačius apribojimus?
4. Kiek medienos bus prarasta dėl numatomų apribojimų?
5. Kiek sumažės į rinką pateikiamos medienos kiekis?
6. Kokį poveikį sumažėjęs tiekiamos medienos kiekis turės darbo vietų skaičiui, investicijoms į medienos apdirbimą?
7. Ar galės valstybinių miškų valdytojas vykdyti savo ilgalaikius įsipareigojimus dėl medienos tiekimo verslo subjektams?
8. Kokį poveikį nustatytieji apribojimai turės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kaupimui (nekaupimui) miškuose, kuriuose bus nustatyti apribojimai.

Pagarbiai,

Lietuvos medienos pramonės įmonių asociacijos „Lietuvos mediena“

Kontaktinė informacija: director@lietuvosmediena.lt

direktorius Raimundas Beinortas

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos

Kontaktinė informacija: algis@forest.lt

valdybos pirmininkas Algis Gaižutis

Privačių miškų savininkų asociacijos

Kontaktinė informacija: aidas@pmsa.lt

direktorius Aidas Pivoriūnas

Lietuvos miškininkų sąjungos

Kontaktinė informacija: me@asu.lt

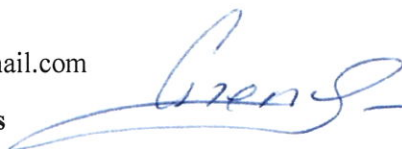
prezidentas Edmundas Bartkevičius

Medienos vežėjų asociacijos

Kontaktinė informacija: vizerana.tytuvenai@gmail.com

valdybos pirmininkas Žydrūnas Grencėvičius

Medienos prekybos asociacijos

Kontaktinė informacija: mpa.biuras@gmail.com

direktorius Egidijus Kontrimavičius

